

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 504/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Kasenčákom, advokátska kancelária, Brečtanová 28, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5 CoKR 5/2021-342 zo 17. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. septembra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnutý rozsudok, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

2. Z obsahu sťažnosti a napadnutého rozsudku krajského súdu vyplýva tento skutkový stav:

2.1. Sťažovateľ ako veriteľ úpadcu [REDAKOVANÉ], v konkurze (ďalej len „úpadca“) podal 6. decembra 2019 na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“) žalobu vedenú pod sp. zn. 2 Cbi 29/2019, ktorou sa domáhal určenia neúčinnosti právnych úkonov svojho dlžníka – úpadcu. Okresný súd v označenej veci rozhodol rozsudkom č. k. 2 Cbi 29/2019-298 z 15. júna 2021 tak, že žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil jednak tým, že žaloba bola podaná po lehote, a jednak tým, že sťažovateľ nebol aktívne legitimovaný na podanie takejto žaloby,

keďže jeho aktívna legitímácia bola podmienená podaním podnetu správcovi konkurznej podstaty úpadcu, čo sťažovateľ v konaní nepreukázal.

2.2. Sťažovateľ proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. V odôvodnení krajský súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná včas, avšak argumentáciu sťažovateľa, že mu postupom súdu v konaní o jeho prihláške bolo znemožnené splniť povinnosť podať podnet na odporovanie právnych úkonov správcovi konkurznej podstaty pred podaním žaloby, krajský súd odmietol s poukazom na úpravu § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 7/2005 Z. z.“). Konštatoval, že predmetné ustanovenie zákona č. 7/2005 Z. z. má kogentný charakter, sťažovateľ nepreukázal splnenie povinnosti podať podnet na odporovanie správcovi, v konaní nemá aktívnu legitímáciu, a preto bolo potrebné žalobu zamietnuť (bod 18). Na argument sťažovateľa, že účel zákona č. 7/2005 Z. z. si zároveň vyžaduje neprihliadať na neexistenciu relevantného podnetu veriteľa (sťažovateľa, pozn.) správcovi v prípade, ak sa vinou správcu a konkurzného súdu dostane do situácie, do ktorej sa dostal sťažovateľ a konajúcemu súdu v zmysle § 186 ods. 1 Civilného sporového poriadku bolo známe, že správca a okresný súd svojím postupom a rozhodnutím porušili práva sťažovateľa na spravodlivý proces, krajský súd uviedol, že sa s takouto argumentáciou nestotožňuje. Konštatoval, že *„rozhodnutie ÚS SR na ktoré poukazoval žalobca (sťažovateľ), vzťahujúce sa na doručovanie prihlášky v konkurze a na možnosť odmietnutia doručenej prihlášky správcom s nepodaním podnetu na odporovanie správcovi s posudzovanou vecou priamo nesúvisí a zároveň žalobca poukazuje na citovaný nález v tomto konaní spôsobom, ktorým sa snaží navodiť dojem, že súd prvej inštancie nález ústavného súdu nerešpektoval. K takémuto záveru však podľa názoru odvolacieho súdu nemožno dospieť žiadnou právnou konštrukciou.“* (bod 20). Vychádzajúc z uvedeného pre nedostatok aktívnej legitímácie sťažovateľa, odvolací súd *„už nepovažoval za potrebné vysporadúvať sa so žalobcom tvrdenou spriaznenosťou medzi žalobcom ako veriteľom, úpadcom a obchodnou spoločnosťou [redacted] [redacted] [redacted]“* (bod 21) a rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ ako veriteľ úpadcu si v konkurze na majetok úpadcu prihláškou doručenou správcovi konkurznej podstaty elektronicky uplatnil pohľadávku na sumu 205 442,51 eur zabezpečenú do sumy 193 362,78 eur záložným právom k nehnuteľnostiam úpadcu.

4. Správca prihlášku sťažovateľa uplatnenú elektronicky vytlačil a zaslal okresnému súdu spolu s podaním, kde vyjadril názor, že pohľadávka nebola podaná na predpísanom tlačive, preto by sa na ňu nemalo prihliadať, a požiadal, aby súd rozhodol, či sa na ňu prihliada ako na prihlášku veriteľa.

5. Okresný súd v označenej veci rozhodol uznesením č. k. 5 K 21/2018 z 31. januára 2019 (ďalej len „uznesenie o prihláške“), ktorým v druhom výroku uznesenia určil, že na podanie sťažovateľa sa neprihliada ako na prihlášku. Sťažovateľ napadol označené uznesenie o prihláške ústavnou sťažnosťou, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 100/2019-46 z 22. októbra 2019. Ústavný súd predmetným nálezom vyslovil porušenie práv sťažovateľa, uznesenie o prihláške zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd po vrátení veci rozhodol uznesením č. k. 5 K 21/2018 z 20. novembra 2019 tak, že na podanie sťažovateľa sa má prihliadať ako na prihlášku. Označené uznesenie okresného súdu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku 26. novembra 2019 (pod č. K100343, pozn.).

6. Vychádzajúc z časových súvislostí a neústavnosti postupu správcu konkurznej podstaty a súdu pri rozhodovaní o jeho prihláške, sťažovateľ je toho názoru, že na § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. sa v okolnostiach veci nemá prihliadať. V dôsledku uvedeného neústavného postupu správcu a okresného súdu nemohol poprieť pohľadávku iného veriteľa ani podať podnet podľa § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že svoju žalobu podal v posledný deň lehoty (6. decembra 2019) podľa § 57 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., pričom správca mu oznámil, že zapísal jeho pohľadávku až oznámením datovaným 9. decembra 2019. Pokiaľ krajský súd konštatoval, že sťažovateľom namietané súvislosti priamo nesúvisia s vecou sťažovateľa (o určenie neúčinnosti právnych úkonov dlžníka, pozn.), tak takýto záver možno považovať za arbitrárny, a preto neústavný. Argumentuje aj tým, že samotný § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. zakotvuje obmedzenie prístupu k súdu, preto je v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože aktívna legitímácia sa vždy odvodzuje od hmotného práva. Postup konajúcich súdov považuje za prejav prísneho formalizmu, v dôsledku ktorého mu bol zmarený prístup k súdu z dôvodov, ktoré neobstoja.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či všeobecné súdy dali dostatočné a ústavne konformné odpovede na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, ako aj tam uplatnenú argumentáciu.

8. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľ svoju argumentáciu založil na tvrdení, že mu v okolnostiach veci bolo znemožnené podať podnet správcovi pred podaním samotnej žaloby, respektíve vo veci konajúci súd mal neprihliadať na právnu úpravu § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z., ktorú považoval za rozpornú s jeho právom na súdnu ochranu, keďže kladie neprimerané obmedzenia (podmieňuje podanie žaloby využitím podnetu, pozn.) jeho práva na prístup k súdu.

9. Krajský súd, reagujúc na odvolacie námietky sťažovateľa, konštatoval, že sťažovateľom vznesené námietky nemajú priamy súvis s prejednávanou vecou a pre nepreukázanie využitia

podnetu správcovi sťažovateľ nemal aktívnu legitímáciu v napadnutom konaní, preto bolo potrebné žalobu zamietnuť. Ústavný súd v kontexte rozhodných skutočností prípadu a aplikovanej právnej úpravy nepovažuje závery krajského súdu za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

10. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

11. Z rozhodných skutočností totiž vyplýva, že sťažovateľ mal možnosť podať podnet správcovi konkurznej podstaty tak, aby bola splnená požiadavka jeho aktívnej legitímácie pre podanie odporovacej žaloby. Mohol tak urobiť po tom, čo v obchodnom vestníku 26. novembra 2019 bolo zverejnené rozhodnutie okresného súdu o tom, že sa na jeho podanie prihliada ako na prihlášku.

12. Podľa § 199 ods. 9 zákona č. 7/2005 Z. z. k tento zákon neustanovuje inak, za deň doručenia súdneho rozhodnutia alebo inej písomnosti sa považuje nasledujúci deň po zverejnení súdneho rozhodnutia alebo inej súdnej písomnosti v Obchodnom vestníku. Rovnako písomnosti, ktoré sa podľa tohto zákona zverejňujú v Obchodnom vestníku, sa považujú na účely tohto zákona za zverejnené nasledujúci deň po ich zverejnení v Obchodnom vestníku.

13. Sťažovateľovi bolo na základe nevyvrátiteľnej domnienky 27. novembra 2019 doručené uznesenie okresného súdu č. k. 5 K 21/2018 z 20. novembra 2019 (na podanie sťažovateľa sa má prihliadať ako na prihlášku, pozn.), čím nadobudol postavenie veriteľa v prebiehajúcim konkurze, preto mal pre vznik žalobného práva primárne povinnosť podať podľa § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. podnet správcovi. Skutočnosť, že správca oznámil sťažovateľovi, že okresný súd rozhodol o jeho prihláške podaním z 9. decembra 2019, teda *ex post*, je v tomto smere irelevantná, pretože doručenie oznámenia správcu nemalo vplyv na domnienku doručenia uznesenia prostredníctvom Obchodného vestníka.

14. Ústavný súd si je vedomý toho, že sťažovateľovi bola postupom správcu a okresného súdu lehota na podanie odporovacej žaloby skrátená na 9 dní (6. decembra 2019 uplynula ročná lehota na podanie žaloby v zmysle § 57 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z., pozn.), v rámci ktorej pre založenie aktívnej procesnej legitímácie sťažovateľa v spore bolo potrebné využiť aj podnet správcovi. Vzhľadom na opísané okolnosti prípadu však nemožno tvrdiť, že sťažovateľ nemal možnosť podať podnet adresovaný správcovi. Kogentná úprava § 57 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. nepripúšťala a neodôvodňovala postup, aký navrhol sťažovateľ, t. j. aby vo veci konajúci súd neprihliadal na podmienku zakladajúcu aktívnu legitímáciu v napadnutom konaní. Ústavný súd, reflektujúc okolnosti veci, konštatuje, že primeranosť lehoty na reakciu správcu je potrebné posudzovať vždy podľa časových súvislostí tak, aby veriteľ nebol v dôsledku pasivity správcu pripravený o možnosť podať odporovaciu žalobu. Inými slovami, je potrebné v krajnom prípade pripustiť aj možnosť podania podnetu zarovno spolu so žalobou v prípadoch, ak neexistuje časový priestor na reakciu správcu.

15. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považuje záver krajského súdu o nedostatku aktívnej legitímácie sťažovateľa v konaní o určenie neúčinnosti právnych úkonov svojho dlžníka za dostatočne odôvodnený vo väzbe na rozhodné okolnosti veci.

16. Ústavný súd preto sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. V dôsledku odmietnutia ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu